

3. N. Cuffaro, D. Hallam. "Land Grabbing" in Developing Countries: Foreign Investors, Regulation and Codes of Conduct / Paper presented at the 11. International Conference on Global Land Grabbing 6-8 April, 2011.
4. Investment Priorities for Rural Development // [OECD] / Edinburg, Scotland, October 19-20, 2006.
5. M Renkow. Priorities for public investment in agriculture and rural areas (GRP 3) // International Food Policy Research Institute (IFPRI), 2011, № 6.
6. S. Bernd. J Allen. Responsible investments in agriculture, in practice: results and conclusions from a case study review // S. Bernd. Allen J. Paper prepared for presentation at the "2015 World bank conference on land and poverty" : The World Bank - Washington DC, March 23-27, 2015.
7. B. Vorley, L. Cotula, K. Chan. Tipping the Balance: Policies to shape agricultural investments and markets in favour of small-scale farmers // [The International Institute for Environment and Development] / Research report, December. 2012.
8. C.M. Masaba, H. Liversage, S. Jonckeere. Agricultural Investment, Gender and Land: Lessons From an IFAD-supported project in Uganda / C.M. Masaba, H. Liversage, S. Jonckeere // Paper prepared for presentation and the "Annual World Bank, conference on Land and Poverty", The World Bank – Woshington DS, Marc, 2014.
9. Policy Options and Investment Priorities for Accelerating Agricultural Productivity and Development in India / franzgatzweiler.org/p=641.
10. Deutch Invest in Global Agribusiness / Deutsche Asset & Wealth Manegement, April, 2015.
11. Стратегічні напрями інвестиційного забезпечення розвитку сільського господарства України на період до 2020 року / [Лупенко Ю.О., Дем'яненко М.Я., Кісіль М.І. та ін.]; за ред. Ю.О. Лупенка та М.І. Кісіля. – К. : ННЦ ІАЕ, 2012. – 74 с.

Кирилюк І. М.

к.е.н., доцент кафедри технологій та організації туризму
і готельно-ресторанної справи

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
м. Умань, Україна

ІНВЕСТИВАННЯ ТУРИСТИЧНОЇ СФЕРИ В УКРАЇНІ: СТАН ТА ПРОБЛЕМИ

Вигідне географічне розташування, унікальні історико-культурні та природно-кліматичні ресурси створюють всі передумови та розширюють потенційні можливості для належного розвитку економіки України за рахунок туризму. Серед усіх видів діяльності саме ринок туристичних послуг має певні переваги, він сприяє зростанню зайнятості, диверсифікації економіки, підвищує інноваційність національного господарства, однак суттєво програє в конкурентній боротьбі, відстаючи від провідних держав світу за рівнем розвитку туристичної інфраструктури та наданням якості туристичних послуг.

Аналіз туристичних потоків свідчить про динамічний розвиток туристичного бізнесу в Україні (рис. 1).

Рис. 1. - Динаміка туристичних потоків в Україні у 2003-2016 рр.*

* Без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м.Севастополя та частини зони проведення антитерористичної операції

*Джерело: [3]

За аналізований період динаміка туристичних потоків зазнала значних змін, зокрема в динаміці кількість громадян, які виїжджали за кордон, поступово зростала і на кінець періоду збільшилась на 12, 2 млн. порівняно з початком періоду. Що стосується іноземних громадян, які відвідали Україну то спостерігається негативна тенденція: найбільший спад відвідувань спостерігається в 2014-2015 рр., (зменшення на 51,5% іноземних туристів у 2014 р. порівняно з 2013 р., ще на 2,2% у 2015 р. порівняно з 2014 р.), що пов'язано з нестабільною політичною ситуацією. Однак з 2016 р. до країни в'їхали 13,33 млн. іноземних громадян, що на 7,3% більше, ніж у 2015 р. (12,4 млн. осіб). Така позитивна тенденція свідчить про поступове зростання довіри іноземців до України.

Порівняно низька частка туристичного комплексу у ВВП вказує на неповноту розкриття туристичного потенціалу України (рис. 2).

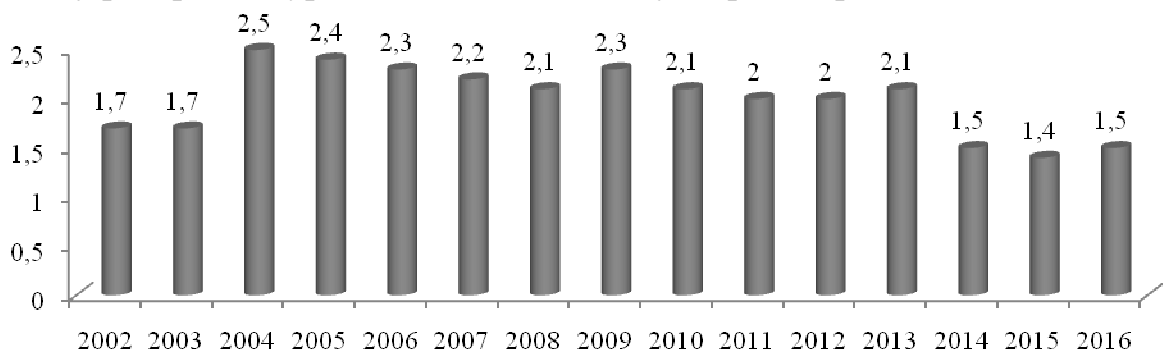

Рис. 2. - Частка прямих надходжень від туристичного комплексу до ВВП України у 2002-2016 рр., %*

*Джерело: [3]

Інтеграція України в європейський туристичний простір вимагає дотримання міжнародних норм і стандартів якості туристичних послуг,

будівництва й обладнання доріг та інших об'єктів туристичної інфраструктури. Успішна реалізація таких завдань значною мірою залежить від інтенсивності інвестиційних рішень на рівні окремих підприємств, галузей, регіонів [1].

На інвестиційну привабливість будь-якого регіону впливає ряд факторів:

- інвестиційна привабливість держави;
- політична та економічна ситуація в державі;
- рівень соціально-економічного розвитку туристичного регіону;
- інвестиційна діяльність регіону;
- рівень розвитку туристичної сфери регіону (забезпеченість туристичними ресурсами, забезпеченість туристичною інфраструктурою, динаміка потоків туристів тощо) [2].

Враховуючи те, що саме інвестиційний клімат в цілому та інвестиційна привабливість окремих видів туристичної діяльності та туристичних районів впливають на темпи структурних зрушень в економіці країни, актуальною є оцінка інвестиційного забезпечення.

Таблиця 1 - Структура та динаміка капітальних інвестицій у туристичну сферу за 2014-2016 рр., млн. грн.*

Показник	Роки		
	2014	2015	2016
Капітальні інвестиції (всього в Україні)	219419,9	273116,4	359216,1
Капітальні інвестиції у сферу туризму	3898,3	4704,6	4619,2
1. Мистецтво, спорт, розваги та відпочинок (усього), у т. ч.:	508,7	1044,3	969,9
– діяльність у сфері творчості, мистецтва та розваг	52,1	84,9	200,4
– функціонування бібліотек, архівів, музеїв та ін. закладів культури	41,3	124,7	0
– надання інших видів послуг	21,4	3,3	0
2. Діяльність у сфері спорту, організація відпочинку та розваг, у т. ч.	393,9	831,4	644,6
– діяльність у сфері спорту	301,4	686,7	368,5
– організація відпочинку та розваг	92,5	144,7	276,1
3. Тимчасове розміщення й організація харчування	1482,0	1393,1	1477,9
4. Тимчасове розміщення, у т. ч.:	867,1	890,2	756,1
– діяльність готелів і подібних засобів тимчасового розміщення	798,5	814,8	697,6
– діяльність засобів розміщування на період відпустки та іншого тимчасового проживання	58,9	66,6	50,1
– інше	9,7	8,8	8,4
5. Діяльність із забезпечення стравами та напоями (у т. ч. ресторанна справа)	614,9	502,9	721,7
6. Діяльність туристичних агентств, туристичних операторів, надання інших послуг із бронювання та пов'язана із цим діяльність	31,7	42,7	49,0

Джерело: [3]

В Україні останнім часом спостерігається поступове збільшення інвестицій в туризм, але їх обсяги залишаються недостатніми для ефективної і повноцінної діяльності галузі. За аналізований період загальна сума капітальних інвестицій в Україні становила 359 216,1 млн. грн. у 2016 р., що на

139 796,2 млн. грн. більше, ніж у 2014 р. При цьому обсяг капітальних інвестицій у туристичну сферу становить 4 619,2 млн. грн., що свідчить про зростання їх обсягу на 720 млн. грн. порівняно з 2014 р. Тобто капітальні інвестиції, здійснені в туристичну галузь, становлять лише 1,29% загальних капітальних інвестицій в економіку країни.

Найбільша частка капітальних інвестицій у 2016 р. спрямована на тимчасове розміщення й організацію харчування, що становить 32%. 21% капітальних інвестицій спрямовано на мистецтво, спорт, розваги та відпочинок та 16% і 15% на тимчасове розміщення туристів і на сферу діяльності закладів харчування від загального обсягу відповідно. Найменше інвестицій припадає на діяльність туристичних операторів та агентств – 1,06% від загального обсягу капітальних інвестицій. Проте за аналізований період частка, яка припадає на фінансування туристичних операторів та агентств, зросла з 31,7 млн. грн. до 49 млн. грн., що свідчить про посилення їх діяльності на цьому ринку. Варто також зазначити, що протягом 2016 р. були відсутні капітальні вкладення у функціонування бібліотек, архівів, музеїв та інших закладів культури.

Важливе місце в системі фінансово-економічного регулювання посідають іноземні інвестиції. Для підвищення інвестиційного інтересу з боку іноземного інвестора необхідним фактором є стабільність економічної, політичної та соціальної ситуації в країні та регіонах, відсутність яких спостерігається в Україні і перешкоджає залученню іноземних інвестицій. Здебільшого іноземні інвестиції в Україні мають короткостроковий характер і розраховані на швидке обертання у сфері торгівлі та послуг.

Необхідно зауважити, що інвестиційні кошти вкладаються в лише найперспективніші та найбільш рентабельні об'єкти та регіони. Більшість регіонів потребують фінансування але є недостатньо привабливими для інвесторів. Тому необхідною умовою залучення інвесторів є створення розгалуженої системи інформаційного супроводження діяльності галузі, формування інформаційної бази інвестиційних проектів. Потребує вдосконалення механізм бюджетного фінансування сфери туризму і курортів. За умови недостатньої фінансової стабільності туристичних та санаторно-курортних підприємств розподіл інвестиційних витрат, на наш погляд, є стримуючим фактором розвитку туристичного комплексу України.

Потреба туристичної галузі в інвестиціях вимагає продуманої стратегії інвестиційної діяльності, яка повинна спрямовуватись на створення сприятливого інвестиційного клімату за допомогою комплексного використання інструментів інвестиційної політики та об'єднання інтересів держави та приватних інвесторів.

Література:

1. Кирилюк І. М. Проблеми та перспективи залучення інвестицій в туристичну сферу/ І. М.Кирилюк, Л. А. Чвертко // Фінансове регулювання зрушень у економіці України: збірник тез доповідей учасників Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції, Мукачєво, 21-22 березня 2017 р. – Мукачєво: Мукачівський державний університет, 2017. – С. 366-369.
2. Мархонос С. Туристична сфера як фактор підвищення інвестиційної привабливості

регіону / С. Мархонос, Н. Турло // Економіка. Управління. Інновації. – 2012. – №1(7). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://tourlib.net/statti_ukr/marhonos.htm.

3. Офіційний сайт Державної служби статистики [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ukrstat.org.gov.ua>.

Коган Н.Ю.

викладач кафедри маркетингу, менеджменту та управління бізнесом
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
м. Умань, Україна

ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦТВА В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Попередньою умовою підвищення конкурентоспроможності економіки України є забезпечення розвитку підприємництва. Це зокрема стає можливим завдяки створенню сприятливих умов для ведення бізнесу, розвитку зовнішньоекономічних відносин та функціонуванню розвиненої інфраструктури підприємництва як в країні в цілому, так і в окремих регіонах з урахуванням специфіки їх розвитку. Інфраструктура підприємництва відіграє значну роль, оскільки сприяє формуванню організаційно-економічного процесу для стимулювання підприємницької діяльності, створює умови для швидкої адаптації підприємств малого, середнього та крупного бізнесу до змін зовнішнього середовища.

Взаємне відкриття ринків в умовах створення зони вільної торгівлі з Європейським Союзом призводить до того, що переважна більшість суб'єктів малого та середнього бізнесу прагне до посилення захисту від іноземних конкурентів на внутрішніх ринках, та пошуку “провідників” на зовнішніх. Це ж саме стосується європейських підприємств та підприємців, оскільки для більшості з них Україна хоча і виступає перспективним ринком випуску продукції, однак є значною мірою “не знайомою” та “небезпечною” в частині ведення ЗЕД. Все це обумовлює необхідність приділення особливої уваги інститутам інфраструктури економічної безпеки підприємницької діяльності. Основні положення щодо цього питання глибоко досліджені Т.Г. Васильцівим, яким окреслено сукупність заходів та інструментів удосконалення інституціонального базису економічної безпеки підприємництва за напрямками: інформаційним (запровадження моніторингу рівня економічної безпеки підприємництва; створення і розвиток агентств та інформаційно-аналітичних організацій з безпеки; дослідження якісних характеристик бізнес-середовища); прийняття стратегічних рішень (покращення методичного забезпечення розробки стратегій та програм; удосконалення нормативно-правової бази економічної безпеки підприємництва; підвищення ефективності контрольної та податкової політики); мотиваційним (розширення розбудови інституціональної інфраструктури підприємництва в умовах євроінтеграції соціально – економічні